

9B:6

Faktisk hopkoppling av enskilt och allmänt avloppsledningsnät har inte ansetts innebära att fastigheter som betjänas av det enskilda nätet kommit att anslutas till den allmänna avloppsanläggningen. - Inom samma bostadsområde har somliga fastigheter anslutits till allmän va-anläggning före ikraftträdandet av en ny va-taxa medan andra anslutits därefter. Därigenom uppkommen skillnad i avgiftshänseende har inte ansetts oförenlig med va-lagens avgiftsbestämmelser.

K.J.E. jämte ytterligare 14 personer (samtliga sökande i målet) ägde vardera en fastighet i västra delen av Mo by i Moliden inom Örnsköldsviks kommun. -- Avloppsfrågan i Mo by var tidigare ordnad genom olika privata anläggningar, bl.a. Mo bys västra avloppsförenings anläggning. Till denna var bl.a. sökandenas fastigheter anslutna. -- Under åren 1972 och 1973 utfördes en allmän avloppsanläggning inom Mo by, omfattande ledningar, pumpstation och reningsverk. Arbetena med den allmänna anläggningen påbörjades i oktober/november 1972. Före årsskiftet 1972/1973 utfördes i delar som berör sökandenas fastigheter vissa etapper av ledningsdragningen. I samband härmed gjordes 12 och 13.12.1972 på ett ställe en hopkoppling av den kommunala ledningen med Mo bys västra avloppsförenings nät. I april eller maj 1973 var arbetet med kommunens avloppsanläggning slutfört. - Sökandenas fastigheter anslöts till den allmänna anläggningen. Avgift för anslutningen påfördes dem enligt va-taxa, vilken trädde i kraft 1.1.1973. -- 22.1.1973 och 15.6.1973 hölls möten i Mo bys västra avloppsförening, varvid såsom representant för kommunen bl.a. kommunstyrelsens ordförande A.H. var närvarande. Vid mötet 22.1.1973 träffades överenskommelse bl.a. därom att kommunen till föreningen skulle utge ersättning för dess anläggning med 25 200 kr. Protokollet från mötet 15.6.1973 innehåller bl.a. följande: § 7. M.B. påminde om att kommunen på förra mötet hade påtagit sig att sanera upp efter sig vid avloppsnätets utflöde i dalen vid älven. På detta svarade A.H. att när Kommunen kopplat och släppt avloppsvatten i vårt nät så skulle det anses som kommunens avloppsledn. och att saneringen utförs av Kommunen.

Sökandena väckte vid Va-nämnden talan mot kommunen och yrkade att Va-nämnden måtte fastställa att avgift för anslutning av deras fastigheter till kommunens avloppsanläggning skulle beräknas enligt den före 1.1.1973 gällande va-taxan.

Kommunen bestred bifall till sökandenas talan.

Sökandena anförde: Avgiftsskyldighet för dem inträdde när kommunen övertog Mo bys västra avloppsförenings nät. Övertagandet skedde när hopkoppling av kommunens ledning med föreningens nät gjordes 12 och 13.12.1972. Kopplingen gjordes utan föreningens tillstånd. Att hopkopplingen haft sådan innebörd framgår också av § 7 i protokollet från mötet 15.6.1973. Det saknar betydelse att överenskommelse om ersättning för kommunens övertagande träffades först 22.1.1973. Avgörande är att föreningen redan 6.12.1972 tog kontakt med kommunen i frågan samt att den faktiska sammankopplingen skedde 12 och 13.12.1972. Med en annan avloppsförening i Mo by, A.P.-gruppen, träffade kommunen överenskommelse om övertagande av denna förenings anläggning under 1973. Fastighetsägarna i A.P.-gruppen har ändå fått betala efter 1972 års taxa.

Kommunen anförde: Faktisk anslutning av sökandenas fas-

tigheter till kommunens avloppsanläggning skedde inte under 1972. Grund för avgiftsuttag fanns därför inte före 1973. Hopkopplingen 12 och 13.12.1972 av kommunens ledning med föreningens nät innebar inte att kommunen övertog föreningens anläggning. Hopkopplingen var provisorisk och gjordes för att underlätta en successiv anslutning av sökandenas fastigheter allteftersom arbetet med ledningsdragningen fortskred under 1973. Kommunen vitsordar att kopplingen gjordes egenmäktigt. Åtgärden var ett olycksfall i arbetet. Genom den överenskommelse som träffades vid mötet 22.1.1973 har föreningen emellertid ersatts för detta intrång. Avtal om övertagande av föreningens anläggning träffades vid mötet 22.1.1973. Något annat avtal med sådan innebörd har inte träffats. Själva övertagandet kan inte anses ha ägt rum innan avtalet härom träffades. Fem av fastigheterna anslöts 1.3.1973. Övriga fastigheter anslöts 15.2.1973. Endast viss del av kommunens ledning, i det område som berör sökandenas fastigheter, var byggd före årsskiftet 1972/1973.

Va-nämnden yttrade:

I målet är utrett att arbetet med den kommunala avloppsanläggningen i Mo by under 1972 inte framskridit så långt att anslutning till anläggningen kunde erbjudas sökandena. Dessa har som enda grund för att ett anslutningsförhållande och därigenom avgiftsskyldighet för dem ändock uppkommit under 1972 åberopat att en hopkoppling skett av kommunens ledning med Mo bys västra avloppsföreningens nät. Den omständigheten att kommunen 12 och 13.12.1972 av arbetstekniska skäl och utan föreningens medgivande kopplat in en då färdig del av kommunens nät på föreningens, kan emellertid ej anses medföra att föreningens anläggning övergått i kommunens ägo och sökandena på så sätt kommit att anslutas till den allmänna anläggningen. Såvitt utredningen ger vid handen har inte förrän kommunen 22.1.1973 träffade avtal med föreningen om övertagande av föreningens anläggning, sådant rättsförhållande etablerats mellan huvudmannen och sökandena att avgiftsskyldighet för dessa uppkommit. Avgiftsskyldighet har alltså inträtt sedan 1973 års taxa trätt i kraft. Sökandenas talan kan därför inte vinna bifall.

Va-nämnden ogillade sökandenas talan.

Beslut: 1974-11-19, BVA 38

Mål nr: VA 54/74

K.J.E. och hans medparter fullföljde talan och yrkade i Vattenöverdomstolen bifall till sin vid Va-nämnden förda talan.

Kommunen bestred ändring.

K.J.E. och hans medparter anförde i Vattenöverdomstolen bl.a.: Föreningsmedlemmar sammanträffade 6.12.1972 med kommunrepresentanter och begärde då att kommunen skulle övertaga föreningens avloppsanläggning samt att anslutningsavgift skulle beräknas efter 1972 års taxa. Något avtal härom träffades emellertid inte. Vid sammanträdet 22.1.1973 begärde föreningsmedlemmarna ånyo att anslutningsavgifter skulle beräknas efter 1972 års taxa. På detta svarade kommunens närvarande representanter att avgifterna skulle beräknas när projektet i sin helhet var klart. Detta uttalande uppfattade föreningsmedlemmarna som en utfästelse att alla av projektet berörda fastighetsägare skulle erlägga anslutningsavgift enligt samma taxa. Fastighetsägarna inom den s.k. A.P.-gruppen har emellertid därefter påförts avgifter efter 1972 års taxa. Det är då inte skäligt och rätt-

vist att andra fastighetsägare tillhörande samma projekt skall erlägga avgifter efter 1973 års taxa. Avgiftsskillnaden per fastighet mellan de båda taxorna uppgår till ungefär 2 500 kr. Beslut om avloppsprojektet fattades av kommunen redan 1971. Det är inte rimligt att fastighetsägare skall drabbas ekonomiskt av att genomförandet av projektet försenades.

Kommunen anförde: Den omständigheten att kommunen i december 1972 egenmäktigt sammankopplat föreningens och den allmänna anläggningens ledningar medförde ej att de fastigheter som nyttjade föreningens ledningsnät därigenom kunde anses ha blivit anslutna till den allmänna anläggningen. Vid sammanträdet 22.1.1973 träffades överenskommelse om inlösen enligt 16 § va-lagen av föreningens ledningsnät. Kommunen har inte i annan ordning övertagit några ledningar från föreningen. Kommunen bestrider att någon representant för kommunen uttalat att alla fastigheter inom projektet skulle anslutas enligt samma taxa.

Vattenöverdomstolen yttrade:

Lika med Va-nämnden finner Vattenöverdomstolen att hopkopplingen i december 1972 - som icke föranledde att avloppsvattnet från K.J.E:s och hans medparter fastigheter tillfördes kommunens anläggning - ej kan anses ha medfört att föreningens anläggning övergått i kommunens ägo och att dessa fastigheter på så sätt kommit att anslutas till den allmänna anläggningen. Utredningen i målet ger icke heller vid handen att avgiftsskyldighet för samma fastigheter av annan anledning uppkommit före 1.1.1973.

Vad angår det av K.J.E. och hans medparter härstädes hävdade rättvisekravet att samma taxa skall tillämpas för samtliga av projektet berörda fastigheter föreskrivs i 26 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar att avgiftsskyldighet skall fördelas mellan de i en allmän va-anläggning ingående fastigheterna efter skälig och rättvis grund. Mot bakgrund av såväl denna bestämmelses ordalydelse som en mera allmän skälighetsbedömning synes med visst fog kunna göras gällande att samma taxa bör tillämpas för samtliga fastigheter tillhörande ett både lokalt och tidsmässigt så begränsat projekt som det förevarande. Av förarbetena till nämnda paragraf kan emellertid icke utläsas att denna avsett att reglera de speciella förhållanden som uppkommer vid övergång från en taxa till en annan. I stället måste beaktas att föredragande departementschefen i den proposition som ligger till grund för va-lagen (prop. 1970:118 s 106) i fråga om verkningarna av taxeändring beträffande engångsavgift uttalat att för sådana fastigheter, som ännu inte har betalat någon avgift när ändringen träder i kraft, den nya taxan utan vidare blir tillämplig. Med hänsyn härtill och då såsom ovan anförts avgiftsskyldighet över huvud taget icke uppkommit för K.J.E:s och hans medparter fastigheter före 1.1.1973, finner Vattenöverdomstolen att nu ifrågavarande grund ej kan föranleda tillämpning av 1972 års taxa. Inte heller den omständigheten att projektets genomförande av ekonomiska skäl försenats kan utgöra grund för att 1972 års taxa skall vinna tillämpning.

På grund av vad sålunda anförts skall, såsom Va-nämnden funnit, K.J.E:s och hans medparter talan ogillas.

Vattenöverdomstolen fastställde det slut vartill nämnden kommit.

Dom: 1975-07-08, avd 1 DT 13

Mål nr: T 61/74

Litteratur: prop. 1970:118 s. 106 och 133

Bouvin-Hedman s. 89, 105 och 153